

Motion till riksdagen 2006/07:A19

**av Ulf Holm m.fl. (mp)
med anledning av prop. 2006/07:15**

En arbetslöshetsförsäkring för arbete

Sammanfattning

Miljöpartiet avvisar regeringens samtliga regelförändringar i arbetslöshetsförsäkringen.

Vi anser att de föreslagna regelförändringarna kommer att leda till stora problem, framför allt ekonomiska, för dem som ofrivilligt hamnat i arbetslöshet. Särskilt hårt slår ändringarna mot kvinnor, som oftare har deltidsarbeten, och studenter, i och med att bland annat studerandevillkoret tas bort. Ändringarna riskerar dessutom att leda till att arbetslöshetens kostnader i stället hamnar på kommunernas ansvar för försörjningsstöd. Regelförändringarna blir särskilt allvarliga då regeringen samtidigt föreslår mycket kraftiga nedskärningar av antalet platser i arbetsmarknadsprogrammen. Det kommer att betyda en kraftig ökning av antalet personer som utförsäkras från a-kassorna.

I denna motion kommenteras de regelförändringar som Miljöpartiet anser slår hårdast mot de människor som ofrivilligt hamnar i arbetslöshet.

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2006/07:15 En arbetslöshetsförsäkring för arbete.

Arbetsvillkoret

I regeringens proposition föreslås att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen skärps. Det innebär att den som haft arbete i minst sex månader måste ha arbetat minst 80 timmar i månaden, i jämförelse med dagens 70 timmar, för att ha rätt till ersättning i arbetslöshetsförsäkringen. Alternativet är att ha arbetat minst 480 timmar under en sammanhängande tid av sex månader och

Fel! Okänt namn på

arbetat minst 50 timmar under var och en av dessa månader. Det innebär en skärpning med 30 timmar under de sex månaderna och med fem timmar under var en av dessa månader.

Med skärpningen av arbetsvillkoret kommer en stor del av de förvärvsarbetande att bli ställda utan ersättning från a-kassan vid arbetslöshet. Förslaget slår hårt mot deltidsarbetande då 7,8 procent av de förvärvsarbetande har en överenskommen arbetstid på mindre än 80 timmar enligt SCB. Kvinnor drabbas hårdare än männen då dubbelt så många kvinnor som män arbetar under 80 timmar i månaden. Regeringens förslag går således på tvärs mot strävandena till en jämställd arbetsmarknad.

Konsekvenserna blir särskilt anmärkningsvärda då regeringen också förklarat att den vill införa en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring för alla förvärvsarbetande. Det innebär ju att en del av det premiebetalande försäkringskollektivet inte kan komma i fråga för ersättning när den drabbas av det som försäkringen avser, ekonomisk ersättning vid arbetslöshet. Det finns anledning att ifrågasätta huruvida regeringens förslag till regelförändringar i arbetslöshetsförsäkringen lagligen kan kombineras med obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.

Miljöpartiet tillbakavisar regeringens förslag till skärpning av arbetsvillkoret.

Överhoppningsbara tiden

Regeringen föreslår att den överhoppningsbara tiden i försäkringen minskas från sju till fem år.

Enligt vår mening, som också delas av bland andra Sveriges förenade studentkårer, kommer det att få allvarliga konsekvenser för främst långtidsstudierande studenter. Det gäller särskilt då man planerar att förlänga högskolornas fyraåriga kurser till fem år. Det betyder i sin tur att avbrott i studier beroende av till exempel föräldraledighet innebär att rätten till ersättning i arbetslöshetsförsäkringen går förlorad.

Inte heller i denna regelförändring har jämställdhetskonsekvenserna analyserats tydligt. Vi har anledning att tro att de, särskilt kvinnor, som är över 30 år och som i många fall har bildat familj, kommer att uppleva de nya reglerna som hinder för att över huvud taget börja studera.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till förkortad överhoppningsbar tid i arbetslöshetsförsäkringen.

Studerandevillkoret

I propositionen föreslås att möjligheten att kvalificera sig för arbetslöshetsförsäkring genom studier, studerandevillkoret, avskaffas.

Det betyder att övergången mellan högskoleutbildning och inträde på arbetsmarknaden försvåras. Det är olyckligt då studierna som regel syftar till att

Fel! Okänt namn på

ta sig ut till ”rätt jobb”. Att regeringen i sin argumentation hävdar att övergången mellan studier och arbete måste lösas på annat sätt än genom arbetslöshetsförsäkringen är inte trovärdig då det saknas konkreta förslag och medel till hur det ska lösas.

Precis som i frågan ovan om den överhoppningsbara tiden så saknar vi en analys ur ett jämställdhetsperspektiv på regelförändringarna.

Slopandet av studerandevillkoret kommer att leda till ökade kostnader för kommunerna då många studenter som avslutat studierna, som söker jobb men ännu inte fått något, kommer att tvingas söka kommunalt försörjningsstöd då de inte har rätt till ersättningen från a-kassan.

Enligt uppgifter från TCO var det ca 38 000 studenter som under 2005 fick ersättning enligt studerandevillkoret. Sveriges Kommuner och Landsting menar att ökningen av utbetalningar av försörjningsstödet kan öka med ca 500 miljoner kronor per år som en följd av slopandet av studerandevillkoret. Trots det har inte regeringen avsatt några medel för att kompensera kommunerna.

Det är Miljöpartiets mening att regeringens förslag om slopande av studerandevillkoret bör avvisas.

Sänkta ersättningsnivåer

Regeringen föreslår sänkta ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen. Den avskaffar möjligheten till förhöjd ersättning, dagpenning, de första 100 dagarna av en arbetslöshetsperiod. Därutöver begränsas tiden med 80 procents ersättning till 200 dagar. Därefter gäller 70 procent från och med dag 201 och 65 procent från och med dag 301. Undantag görs för föräldrar till barn under 18 år. För dessa genomförs förändringen från 70 till 65 procent från och med dag 451.

Regeringen har dessutom aviserat att en utvecklings- och jobbgaranti ska införas. Personer som varit arbetslösa mer än 300 dagar och som inte accepterar erbjudande av jobbgaranti till ersättning på 65-procentsnivån kommer att stängas av från arbetslöshetsförsäkringens ersättning.

Genom att ersättningsnivåerna och tiden för ersättning sänks riskerar fler att flyttas från försäkringssystemet till bidragsberoende. Andra förväntade effekter är lönedumpning då fler förväntas acceptera lönesänkningar som ändå upplevs som bättre än alternativet att riskera utstämpling från arbetslöshetsförsäkringen.

Miljöpartiet tillbakavisar regeringens förslag till regelförändringar gällande ersättningsnivåer i arbetslöshetsförsäkringen och tidsperioder för rätt till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen.

Fel! Okänt namn på

Höjda egenavgifter

Försäkringskollektivets egenavgifter till finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen höjs kraftigt enligt regeringspropositionens förslag. Enligt regeringens budgetproposition ökas statens avgiftsintäkter från 4 till 14 miljarder kronor 2007. Det innebär enligt många bedömare att arbetslöshetsförsäkringen blir kraftigt överfinansierad. Denna överfinansiering är uttalat avsedd för att klara finansieringen av skattesänkningar för dem som redan har ett jobb, det så kallade jobbvadraget. Konstruktion på jobbvadraget innebär störst skattesänkningar för personer med inkomster över 330 000 kronor om året.

Miljöpartiet anser inte att det är motiverat att höja egenavgifterna. Det gäller i synnerhet då syftet är att finansiera skattelättnader för främst höginkomsttagare. I Miljöpartiets budgetmotion föreslås inga förändringar av egenavgifterna. Däremot föreslår vi sänkt inkomstskatt på 1 800 kronor per år lika för alla låg- och medelinkomsttagare. Denna skattesänkning kommer, till skillnad från regeringens förslag, även arbetslösa och pensionärer till del.

Miljöpartiet menar att det är dags för en genomgripande diskussion om utformningen av arbetslöshetsförsäkringen. Ställningstagande behöver göras kring frågan om behovet av en renare form av försäkring, om statens roll, om de fackliga organisationernas och arbetsgivarnas roll med mera.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag om höjda egenavgifter i arbetslöshetsförsäkringen.

Stockholm den 30 november 2006

Ulf Holm (mp)

Esabelle Reshdouni (mp)

Jan Lindholm (mp)